

Konginkankaan Kotiseutukerho Kömin Kilta ry

Toimintakertomus 2014

Yhdistys

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 23.2.2014 Konginkankaan kirjaston kerhohuoneessa. Kokouksessa päätettiin vuosikokoukselle kuuluvat asiat. Vuonna 2014 puheenjohtajana toimi Helena Simonaho ja varapuheenjohtajana Pekka Savolainen. Sihteerinä toimi Reetta Korjonen, rahastonhoitajana ja jäsenrekisterin ylläpitäjänä jatkoi Marja-Liisa Liimatainen. Toiminnan tarkastajana on ollut Satu Vainiontaus, varalla Saija Rytönen.

Toimintavuoden päättyessä Kömin Killan jäsenmäärä oli 91 maksanutta jäsentä. Jäsenmaksu on ollut vuoden 2014 vuosikokouksessa kahdeksi seuraavaksi vuodeksi päätetty 15 € / jäsen. Ainajäsenmaksu on liittymisajankohdan jäsenmaksun kymmenkertaisena.

Johtokunta 2014;

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Anne Rantala	Martti Ilves
Markku Kautto	Jaakko Minkkinen
Satu Ruuska	Erkki Vilen
Hannu Huuskonen	Pekka Savolainen
Timo Enäkoski	Reetta Korjonen
Veli Rytönen	Heli Hytönen

Kunniajäsenet ;
Raija Tuomi
Eemeli Kinnunen 1928 - 2014

Puheenjohtaja;
Helena Simonaho

Sihteeri;
Reetta Korjonen

Rahastonhoitaja ja jäsenkirjuri;
Marja-Liisa Liimatainen

Toiminnantarkastaja Satu Vainiontaus
Varalla Saija Rytönen

Kotisivut

[www.konginkangas.fi/yhdistykset/Kömin Kilta](http://www.konginkangas.fi/yhdistykset/Kömin_Kilta)

Yleistä

Vuosikokouksen lisäksi johtokunnan kokouksia oli 4, joissa myös varajäsenet ovat olleet mukana mahdollisuuksiensa mukaan.

Toimintamme oli vuonna 2014 kulttuuriperintö-, nykydokumentointi- ja museotoimintapainotteista. Saimme ensimmäiset kulttuuriperintöopastetaulut Liimattalaan ja Räihään. Tarkoitus on laatia niitä joka kylälle vuosien mittaan. Historiaa, perimätietoa ja valokuvia on tallennettu.

Vuoden 2014 lopulla saatiin SSHY:n, Suomen Sukuhistoriallisen yhdistyksen, sivuille Konginkankaan seurakunnan kirkon kirjat vuosilta 1874-1899, syntyneet vuoteen 1909 asti. Auvo Pääkkönen kuuli puheenjohtajan toiveen ja skannasi ne samantien.

Kömin Killan puheenjohtaja Helena Simonaho, johtokunnan varajäsen Heli Hytönen ja jäsen Matti Hytönen osallistuivat Innovative Village – Kekseliäät kylät hankkeen opintomatkalle 10.-13.9.2014 Etelä-Viroon Tartumaan Innovaatioreittiin, National Geographicin Keltaisten kehysten reittiin sekä ja Peipsi-järven rantaa myötäilevään Sipulireittiin.

Kahdet arpajaiset järjestettiin, joista saatiin toiminnan tukemiseksi 124 €

Konginkangas-päivät

Museo avattiin Konginkangas-päivien yhteydessä. Kömin Kilta järjesti Reetta Korjosen puuhamana kävijöille kolme käyntikohdetta, Teija Saastamoisen Ruokosuontorppa sekä sen yhteydessä sijaitseva Varpulan moottorisahanäyttely, Janne ja Tiina Minkkisen Hakola, Kalaniemen ainoa karjatila sekä Jorma Collianderin/Liisa ja Martti Collianderin Tuomaanniemen tila, jossa on myynnissä tilan omia viljatuotteita. Veli Rytönen, Kalevi Hämäläinen ja Urpo Minkkinen valokuvasivat tapahtuman. Käyntikohteisiin tutustui kolmisensataa vierailijaa. Tämä valokuvattu tapahtuma oli nykydokumentointia, jota Keski-Suomen museo toivoo tehtävän maakunnassa.

Museo

Museokokoelman uusien esineiden sähköiseen luettelointiin ja jo luetteloitujen inventointiin sekä kaikkien valokuvaamiseen saatiin Museoviraston avustusta 4500 €. Kokoelman luettelo ja valokuvasi johtokunnan jäsen, museologian opiskelija Satu Ruuska touko- ja syyskuussa 2014. Aineisto on luovutettu Keski-Suomen museon tietokantaan.

Hankimme Kömin Killalle oman kannettavan tietokoneen ASUS X552CL15.6 sekä skannerin Epson Perfection 370, joita voidaan kuljettaa mukana eri paikoissa tehtävää työtä varten.

Helena Simonaho palkattiin museon työntekijäksi palkkatuella 11.6-31.8.2014. Osan aikaa hän esitteli myös kirkkoa, josta saimme seurakunnalta korvauksen 700 €. Konki Reimari osti työpanosta 950 €:lla. Kaupungin tukea palkkaukseen saatiin 200 €.

Museon erikoisnäyttelyssä oli ryijyjä ja muita käsitöitä, etupäässä Kalaniemestä ja Räihästä sekä Timo Koljosen akvarelleja. Kesän aikana kirjattiin noin 800 kävijäkertaa.

Äänekosken kaupungin tekninen isännöitsijä Erika Tarvainen ja terveystarkastaja Jouni Jänkäväära kävivät toukokuussa tarkastamassa museolla puumateriaalia ja osin näyttelyesineitä vioittavan hirsijumin tuhoja.

Joulukuussa 2014 Keski-Suomen museon intendentti Marja-Liisa Rajaniemi kävi yhdessä Helena Simonahon kanssa tarkastamassa kokoelmia. Rajaniemi ohjeisti hirsijumin tuhoja tarkastamaan Keski-Suomen museon konservattorin Esko Aholan ja amanuenssi Päivi Anderssonin. He kävivät museolla joulukuussa Helena Simonahon kanssa ja lupasivat antaa ohjeistusta Äänekosken kaupungille sekä Kömin Killalle.

Koiviston uuni

Toukokuussa kävimme katsomassa Metsähallituksen maalla sijainneen Koiviston (Löyhkälän) talon pystyssä olevaa lohkokivi-uunia, jonka saamista suojeluun esittivät Esko Tiitinen ja Ari Liimatainen.

Hannu Huuskonen oli yhteydessä Metsähallitukseen, josta saimme luvan kattaa uunin katoksella. Helena Simonaho varmisti Keski-Suomen museon amanuenssilta Miikka Kumpulaiselta, ettei se kuulu muinaismuistolain alaiseksi, joten lupa saatiin häneltäkin. Markku Kautto selvitti talon historiaa. Syksyn museoseminaarissa saimme uunin suojelulle uuden nykytermin, monumentin adoptoinnin.

Termillä adoptointi tarkoitetaan vapaaehtoistyötä hoitotoimintaa vanhojen rakennusten ja muinaisjäännösten parissa. Adoptoija ei omista kohdettaan, vaan huolehtii siitä, tarkkailee sen kuntoa, voi tutkia kohteen historiaa tai järjestää halutessaan paikalla erilaisia tapahtumia. Toiminta perustuu adoptoijaporukan sopimukseen. Muinaisjäännösten hoidon tärkeänä päämääränä on tehdä kohde helpommin havaittavaksi. Hoitoon kuuluu usein kasvillisuuden raivausta, niittoa, vesakon poistoa ja roskien siivoamista.

Metsähallitus käynnisti keväällä 2010 laajan konsernihankkeen, jonka tavoitteena on inventoida valtion metsien kulttuuriperintö metsätalouden rahoittamana. Sen toteutuksesta vastaavat luontopalveluiden kulttuuriperintöasiantuntijat. Inventoinnissa kerätään tietoa valtion maiden erityyppisistä kulttuuriperintökohteista kivikaudelta aina 1950–60-luvuille asti. Inventoitaviin kohteisiin sisältyvät lakisääteisten suojeltujen muinaisjäännös- ja rakennusperintökohteiden lisäksi myös muut kulttuuriperintökohteet. Kulttuuriperintöinventoinnin avulla turvataan kulttuuriperintökohteiden säilyminen. Metsähallitus on tarkastanut kaikki maillaan Äänekosken kaupungin alueella sijaitsevat kulttuuri- ja muinaismuistoalaan kuuluvat kohteet. Koiviston (Löyhkälän) talon uuni on Valtion metsien kulttuuriperintökohteiden inventointiluettelossa.

Pekkolan viljamakasiini ja aitat

Veli Rytönen, Satu Ruuska ja Helena Simonaho kävivät tammikuussa 2014 valokuvaamassa Rainer Pekkolan luvalla Pekkolan, Liimattalan kantatilan, aitat sekä Pekkolan maalla sijaitsevan Liimattalan viljamakasiinin.

Kömin Kilta jätti 18.12.2014 lausuntopyynnön niiden suojelutarpeesta Keski-Suomen museon amanuenssi Päivi Anderssonille. Hän vastaa Keski-Suomessa mm rakennustutkimuksesta ja kulttuuriympäristön hoidosta.

Kulttuuriperintöopastetaulut

17.8.2014 julkistimme Pyyrinlahden historiallisen tien kulttuuriperintötaulun Liimattalan Riihikahviolla. Matti Hytönen pystytti opastetaulun Riihikahvion ohi menevän Riihitien varteen. Konki Reimarin muikkukeitto jälkiruokakahveineen maistui vieraille. Muistomerkillä Timo Enäkoski juonsi tilaisuuden ja moni kutsuvieras, mm alueen omistaja, Heikki Liimatainen, käytti puheenvuoron. Tilaisuus päättyi Konginkankaan kappeliseurakunnan kappalaisen Katri Vuojuksen pitämään hartaushetkeen.

20.9.2014 julkistimme Räihän kylän kulttuuriperintötaulun Lintulahden Nesteellä. Hannu Huuskonen ja Äänekosken kaupungin työpajan työntekijät pystyttivät opastetaulun Nesteen pihaan. Liikkeenharjoittaja Markku Väisänen sponsoroiti tilaisuutta tarjoamalla vieraille grillimakkaroitu. Timo Enäkoski juonsi tilaisuuden ja kertoi Akseli Gallen-Kallelan Suolahden Kirppulasta vuonna 1906 lähettämistä postikorteista. Matti Jokihalme puhui Konginkankaan kyläyhdistyksen puolesta, Esko Korjonen lausui runon sekä Räihän kylän soittajat ja Onni Hytönen haitareineen esiintyivät.

Kömin Killan johtokunta laati tekstit tauluihin, taulujen rungot saatiin Äänekosken kaupungilta ja Kömin Kilta kustansi Mainostoimisto Ijäksen tekemät taulut.

Salmutexin puvun valmistuksen dokumentointi

Keski-Suomen museo haki vuonna 2014 Museovirastolta innovatiivista avustusta avoimesti kansalaisille suunnatun, verkkopohjaisen nykyajan dokumentointipalvelun laatimiseen.

Omatoimisen nykyajan tallentajan dokumentointimalli vastaanottojärjestelmineen suunniteltiin asiakaslähtöisesti Keski-Suomen museon, Jyväskylän yliopiston museologian oppiaineen ja maakunnallisen yhteistyökumppanin Kömin Killan kanssa. Verkkopohjainen palvelu kannustaa ja sitouttaa yhdistyksiä, yhteisöjä ja yksittäisiä ihmisiä osallistumaan aineettoman ja aineellisen kulttuuriperinnön tunnistamiseen, dokumentointiin ja tallentamiseen omassa asuin- ja elinympäristössä. Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan Keski-Suomen museon asiakkaiden ja sidosryhmien omatoimiseen käyttöön tarkoitettu maakunnallinen nykyajan dokumentointimalli, tallennustoimintaan liittyvä ohjeistus sekä sähköinen vastaanottojärjestelmä dokumentoinneissa syntyvien aineistojen vastaanottoon.

Kömin Kilta teki Keski-Suomen museon kanssa yhteistyösopimuksen verkkopohjaisesta nykydokumentointimallista toteuttamalla Suomen ainoan pukutehtaan, Salmutex Oy:n, puvun valmistuksen valokuvaamalla työvaiheet, haastattelemalla omistajia Pasi ja Pirkko Salmua, Viljo ja Hilikka Salmua sekä työntekijöitä. Työryhmään kuului Kömin Killasta Veli Rytönen, Satu Ruuska, Reetta Korjonen ja Helena Simonaho. Esko Korjonen tilasi puvun ja liivin. Sen valmistuksen valokuvasi Veli Rytönen, Helena Simonaho taltioi työvaiheet haastattelemalla työntekijöitä. Valokuvia kertyi noin 500 ja saneluja noin 100. Helena Simonaho kirjoitti puvun, erikseen housujen, takin ja liivin, valmistuksen eri vaiheet tiedostoiksi sekä omistajien ja työntekijöiden haastattelut ja yrityksen esittelyn. Aineisto luovutettiin Keski-Suomen museolle 13.11.2014. He tekevät siitä mallinnuksen Keski-Suomen museon verkkosivuille edellä esitettyyn tarkoitukseen sitouttaa vapaaehtoistyöhön osallistuvia oman paikkakuntansa kulttuuriperinnön tallennukseen.

Museoseminaari

Keski-Suomen museon järjestämässä museoseminaarissa 25.11.2014 Kömin Killasta olivat Helena Simonaho ja Veli Rytönen. Aiheina olivat Keski-Suomen muinaistutkijoiden kuulumiset, Keski-Suomen arkeologian tilannekatsaus, menneisyyden visualisointia virtuaalirekonstruktioiden avulla, muinaismuiston adoptointi sekä ajankohtaiset kuulumiset museo- ja kotiseutukentältä.

Julkaisut

Uuden Kongintaival-julkaisun painattaminen siirtyi vuoteen 2015. Ostimme Akseli Gallen-Kallelan museosta Tarvaspäästä Lontoon National Galleryssa esillä olevasta Keitele-maalauksesta tehtyjä postikortteja. Vanhempia julkaisuja myydään 6 kpl/10 €, yksittäin 2 €/kpl ja postikortteja 10 kpl/2 €.